

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

„Naționalitățile.”

Sibiu, 26 Februarie n.

Sub titlul acesta publică „Egyet-
értés”, organul kossuthistilor, în nu-
mărul de Duminecă un prim-articol,
care reclamă unele observări. E scris
într'un ton destul de calm, — ceea-ce
e notă bună pentru acest ziaru intrat
cu desevirșire în apele șovinismului
magiar.

Vorba e în articol despre chestia
națională și despre atât de mult dis-
cutata lege a naționalităților, legea des-
pre care tocmai „Egyetértés” scria nu-
mai cu câteva zile mai în urmă, că
trebuie modificată cu ori-ce preț, și ne
punea chiar în vedere începerea unei
campanii energice din partea partidu-
lui kossuthist, pe tema această.

Se vede însă că oamenii au venit
la sentimente mai bune, pentru-că de
astădată, constatând că legea această nu
mai mulțămesc pe nimeni, se întrăbă
ziariul acreditat al kossuthistilor, că
ore se se mențină legea și pe mai de-
parte, sau se fie schimbată, și că ore
avé-vor ei (Magiarii) *puterea se o mo-
difice*, ear' modificându-o, avé-vor ceva
folos din această??

O mărturisire prețioasă această pen-
tru noi, naționalitățile nemagiare din
patrie, pentru-că în ea se cuprinde re-
cunoșterea, făcută cu jumătate de gură,
— cum s'ar zice, — că modificarea le-
gii de naționalități nu depinde numai
de la Magiari, ci și de la alți factori,
mult mai puternici de cât ei, cari, —
Magiarii sunt siguri despre această —
nu se vor învoi nici-odată, ca modi-
ficarea se se facă în sensul dorit de
Magiari. Ear' dacă nu se face în sen-
sul acesta, natural că Magiarii nu vor
avé nici un folos din modificare!

Are dreptate „Egyetértés” când
spune că legea de naționalități nu mai
mulțămesc pe nimeni, precum n'a
mulțămît pe nimeni din capul locului,
pentru-că n'a fost adusă cu comuna
învoire a tuturor popórelor din patrie,
ci a fost *dictată* din partea majorității
parlamentare, care era a Magiarilor,
de-și tocmai pe acelea vremuri scria
unul dintré cei mai luminați fruntași
ai Magiarilor, baronul *Eötvös József*,
că chestia națională nu pôte fi resol-
vată prin concluse votate din partea
majorității parlamentare, ci cu coope-
rarea tuturor celor interesați, și cu as-
cultarea și respectarea justelor lor pre-
tensiuni.

Legea de naționalități nu astfel a
fost adusă; pentru-că în ea nu a fost
trecut nimica din aceea ce cereau re-
presentanții popórelor nemagiare cari se
aflau atunci în parlament, și tocmai
de aceea nu ni-am prea bătut capul,
dacă legea se respectéză sau nu, se
execută sau nu. Am lăsat în grija ce-
lor-ce au contemplat-o, în forma ei
atât de meșteșugită, ca ei să-i dee fi-
ință și vieță dacă vreau, ori să o în-
grópe dacă vreau, aflându-se încă în
scutece. Ei au preferit lucrul din urmă.
Dacă bine au făcut așa, a lor se fie
fala; dacă rău au făcut, a lor se fie
rușinea. Consecințele s'au arătat însă
imediat, manifestate în o generală ne-
mulțămire din partea naționalităților
nemagiare, pentru-că nici puținul ce
ni-s'a dat ca din grație din partea

Magiarilor în această lege a naționali-
tăților, nu ni-a fost dat să'l gustăm în
tienă, ci ni-s'a detras, în urma neese-
cutării legii.

Scopul acestei legi, — care fôrte
bine spune „Egyetértés” că a fost legarea
unei păci cu naționalitățile nemagiare, —
nu s'a ajuns deci, și nu se va ajunge,
până când legea nu se va modifica
conform intereselor particulare ale na-
ționalităților nemagiare din patrie. Pen-
tru-că *pacea* nu pôte fi legată sub con-
dițiuni dictate numai de către una
dintré părți, ci sub condițiuni stabilite
în bună înțelegere, de ambele părți.

De aceea, se nu credă Magiarii că
noi am fi străini de ideea revizuirii
legii de naționalități. Din contră, în
programul nostru național e trecută
ca punct cardinal revizuirea, dar' cerem,
ca ea se se facă conform justelor nós-
tre pretensiuni, pe cari ni-le-am pre-
cisat destul de bine de ne-numerate-ori.
Să se facă cu concursul tuturor, cu
învoirea tuturor, pentru-că numai așa
pacea e sfântă, durabilă și fericitoare
pentru toți. Ear' pentru a se puté face
în felul acesta, — se ni-se deschidă și
nouă porțile parlamentului, pentru a
puté intra în acest lăcaș amésurat dem-
nității nóstre naționale și conform for-
țelor nóstre numerice. Asta cerem noi
deocamdată de la compatrioții nostri
magiari!

Cât pentru apostrofarea, că „in-
tr'o țără nu pôte fi de cât un singur
patriotism și o singură fidelitate”, —
știind fôrte bine în care înțeles o i-a
ziariul „Egyetértés”, răspundem, că pre-
cum Dumnezeu căruia ne închinăm
și pe care l'adorăm e *unul*, dar' în
trei fețe, așa și patriotismul și fideli-
tatea nóstră, un întreg forméză, dar'
earăși în trei fețe: *patria, tronul și*
naționalitatea! A desconsidera numai
una din aceste sfinte treimi, cea din
urmă de es., cum ar dori Magiarii, in-
semnéză a nu ne mai închina întregu-
lui, și lucrul acesta nu'l poftescă ni-
meni de la noi, pentru-că aceea ce
cere e curată imposibilitate.

Când vor ajunge Magiarii să ju-
dece cu minte clară, vor înțelege și
ei că e imposibilitate.

Investitura metropolitului

Moldovei. Azi s'a făcut în București, cu
mare solemnitate, instalarea (investitura) nou
alesului metropolit al Moldovei și Sucevei,
prin M. Sa regele Carol. Ceremonialul a fost
următorul: Metropolitul a mers la palat în
trăsură regală, având în frunte pe prefectul
poliției, 2 escadróne de cavalerie, și pe cei
doi protoierei ai capitalei, ear' la dreapta și
stânga trăsurii câte un major, — toți în ți-
nută de gală. În sala tronului a fost aștep-
tat de presidenții corpurilor legiuitoare, de
membrii senatului, camerei deputaților, Cur-
tii de compturi, Academiei, camerei de co-
merciu etc., de membrii Inaltului Cler, de
comandanții corpurilor de armată, de toți ge-
neralii și de magistrații superiori. După so-
sirea metropolitului regele intră în sală și
ia loc pe tron; metropolitul stă în fața
tronului, ear' ministrul de culte luând cărja
archierescă din mâna archidiaconilor o dă
regelui și cetesce decretul de investitură,
semnat de regele și de ministrul cultelor și
instrucțiunii publice. După cetirea decretu-
lui regele predă metropolitului cărja, zicén-

du-i: „*Incredințez I. P. S. Tale toiagul ar-
chipăstoresc, spre a Te investi ca Metropolit
al Moldovei și Sucevei*”. Apoi scoborându-se
de pe tron îl felicită, în timp ce corul cântă
imnul „Trăescă regele”.

Înființați biblioteci populare!

În câte comune nu auzim zi de zi că
s'au înființat biblioteci?...

... Ei! dar' câte mai sunt înapoi?...

N'a sosit ore timpul, ca peste tot locul
cei chemați să se apuce de lucru...

Luați pildă, dragi conducători ai popo-
rului român, de la cei-ce din puteri silesc a
înființa biblioteci, din cari poporul se se
pôtă adăpa cu cunoștințele de lipsă vie-
ței sale.

Nu credeți că dacă unii ați ajuns întré
asfel de ómeni cari nu vor acum a pricepe
și a-și bate capul cu asemenea lucruri, nu
i-ați puté aduce la cale! Vă înșelați amar!
Devisa vóstră, dragi conducători, care puru-
rea se vè fie în minte, este: *Înainte!*

La un agru lăsat gol și înțelenit trebe
se pleji de acasă cu unelte bune, ca să poți
lucra. Vei puté ore face sporu în asemenea
agru, mergând numai cu mâinile în buzunar?

Poporul nostru în multe locuri încă
trebe privit ca un asemenea agru înțelenit...
Și conducătorii lui încă au a merge pregătiți
cu unelte necesare, spre a-l desteleni. Numai
având arma în mână vor câștiga inimile
tuturor.

Și arma ce trebe se o ai în mână,
drag conducător, este *biblioteca*, voind a des-
tepta poporul, ogorul înțelenit.

Ei! dar' tocmai biblioteca este despre
care dacă vorbești nu te bagă nimeni în
sémă.

Nu e mirare. Câte greutăți! Câte rele
copleșesc azi pe bietul popor român!

N'avem deci cuvânt a-l învinováți, dacă
cuvintele conducătorilor une-ori nu le ia în
sémă. El nu o face această din rea voință, ci
pentru-că mintea lui e ocupată neîntrerupt
cu necazurile vieței, cari îl îngrozesc și nu-
mai la auzul de a da bani eară.

Trebe însă, ca precum la agrul înțe-
lenit mergem a-l lucra pregătiți cu unelte
necesare, așa și poporul nostru să 'i stăm la
îndemână cu lucrul gata, voind a 'l îndemna
la înaintare.

În felul acesta poporul în cel mai scurt
timp va pricepe folosul ce voiam a i-l aduce,
și nesilit se va grăbi însuși a sprijini acți-
nea nóstră.

Întrebarea este acum, că pe ce cale
am puté ajunge mai ușor la înființarea
de biblioteci, chiar și în comunele unde, pre-
cum am zis, poporul e încă asemenea unui
agru înțelenit???

Voiu istorisi cum am procedat eu în
causă.

Sórtea a voit, ca și eu să ajung învê-
țător în o asemenea comună. Vorbele mi-au
fost în pustiu, ori-cât de atrăgătoare au fost
ele. Mă întorsei în școlă vorbind mititeilor
la înțelesul lor despre bibliotecă. Toți m'au
înțeles. Ii obligasem cu câte un crucer lu-
nar. Lucrul acesta n'a mers mult, căci pă-
rinții înfruntând pe copii, acestia nu mă mai
putură ajuta. Sistând acest mijloc, adunasem
suma de 2 fl. 33 cr.

Ce să fac acum?... aduc de banii
acestea unelte de scris, pe cari vinđându-le
școlarilor, scot câștig 3 fl. 91 cr. Aveam deci
la un loc 6 fl. 24 cr.

Aduc acum de întréga sumă material
de scris: caete, ceruse, tocure, penițe, hârtie,
cretă, etc., și în curând banii au crescut așa

în cât am început să aduc și cărți școlare,
având de la fie-care 5 cr. rabat.

Azi copiii dau și 2—3 cr. lunar afară
de cei pe cari își cumpără recușite, și pă-
rinții nu'i mai înfruntă. Adecă am adus niște
chipuri, în cari din tot crucerul se fac zóce
am adus și niște iconițe cu sfinți, frumoșe și
fôrte ieftine, asemenea și côle de hârtie co-
lorată, crestată s. a. Tóte acestea le cumpără
copii pe întrecute și aduc un venit frumos
fondului bibliotecii...

Și acum, după cinci ani de când am înce-
put acest lucru pentru înființarea bibliotecii,
starea aversei ei este:

a) bani gata în librăria școlară . fl. 30-94
b) cărți procurate din fondul propriu „ 12,50
c) cărți adunate, donate de subscri-
sul și de mai mulți binevoitori,
în preț de „ 89-62

Suma fl. 133-06

Spuneți, iubii lucrători în via Domnului,
óre dând poporului tóte de a gata și făcute
așa că nimeni n'a simțit greutate, va mai zice
cineva că nu-i place și că nu voesc a primi
sfaturile bune?

Eu dau cărțile și gratis spre cetire, nu-
mai pentru-ca să eșim deasupra necazului.

O fac această căci cetind azi, cetind
mâne, încet, încet se prefacă — cum am zice —
în a doua natură plăcerea această; când apoi ne
mai putându-se lipsi de cetit și vđându-se înai-
ntat și la minte luminat, de sine, ne silit va
da unul fie-care denarul său spre înain-
tarea acestui lucru bun și de folos.

Bibliotecii astfel înființate 'i am dat
numirea de „*Bibliotecă parochială*”. Causa că
o am botezat astfel este, ca să fim sub scu-
tul bisericii.

Am făcut și o „carte”, legată frumos
în piele și aurită, care servește spre a în-
serie în ea membrii fondatori, onorari, do-
natorii bibliotecii, precum și regulamentul
și starea bibliotecii an de an, pentru-că ur-
mătorii nostri se pôtă vedé din ea, cum și
cine a pus umărul la înființarea „bibliotecii”.

În introducerea scrisă în numita carte
afară de istoricul înființării bibliotecii, eată
ce e scris despre necesitatea înființării și nu-
mirei ei!

Iubite cetitor!

Mărețu-mi scop ca învățătoriu în co-
muna mea natală „*Ticușul-român*” mi-a fost
și-mi va fi totdeauna, a scóte pe locuitorii ei
din întunerecul în care au zăcut sute de
ani și a-i aduce și pe ei la trépta de cul-
tură a timpului modern, a desvolta și în ei
simțul de adevărați români.

Fundament realizării acestui scop se
pune încă din școlă, unde copilul pe lângă
cetit și scris, prima condițiune a ajungerii
scopului numit, primește și o mulțime de
cunoștințe folositóre de pe tóte terenele de
cultură.

Eșind copilul din școlă, ca creștin ade-
vărat, maica bisericii 'l primește în sinul său.
Acum are el a-și arêta dacă școlă a avut în-
fluiță binefăcătoare asupra educațiunei lui;
prin cercetarea regulată a bisericii, prin evla-
via și atențiunea la serviciul divin, prin mo-
ravurile și purtarea sa în societate, în atin-
gerea cu ceilalți parochieni.

Biserica este acum chemată a educa
mai departe pe membrul său parochian, adă-
pându'l cu cunoștințele necesare, arêtându'i
calea cea adevărată, ducătoare la bună stare
și fericire.

Și care va fi ore isvorul din care se-și
pôtă adăpa mica biserică pe fiii săi paro-
chieni???

Iată deci iubite cetitor! ce m'a îndem-
nat să-mi jertfesc totul pentru înființarea unei
biblioteci.

Eată și motivul pentru care i-am dat numirea de „Bibliotecă parochială”!

Ca de încheiere rog din inimă pe colegii mei învățători să procedă și ei în modul arătat de mine, spre a înființa și în comunele Dlor câte o astfel de bibliotecă în folosul înaintării în cultură a poporului nostru român.

Asemenea adresându-mă către Domnii preoți îi rog să dea mână de ajutor învățătorilor, luând spre acest scop pildă de la vrednicul nostru paroh Ioan Dumitrescu, care cu cuvântul și cu fapta mi-a stat în ajutor. Nu pot să nu-i mulțimesc și pe acești caile pentru ajutorul dat de dînsul, căci vădându-ne poporul pe amândoi lucrând mână în mână, deja s'au și găsit sprijinitori. Așa afară de membrii ajutători s'au înscris ca membri fondatori pe lângă mine și părintele nostru, economist Ioan Urdea și cantorul George Frățilă, cărora asemenea le mulțimesc în numele acelora pentru a căror înaintare și-au dat denarul.

Ticușul-român, 1902.

George Maican
învățător.

Revistă esternă

Revolte studentesci în Rusia. Telegrame din Lemberg, Petersburg, Chiev raportează despre demonstrații sângeroase, agitații latente și dispozițiuni polițiale draconice contra studenției. Din Lemberg au fost expulsați doi studenți universitari din Polonia-rusă. Studenția e foarte agitată și a cerut la rectorul universității să întrevină la poliție pentru suspendarea dispozițiilor excepționale luate contra studenților. În Chiev cu ocaziunea turburărilor studentesci soldații au ucis zece studenți și au rănit mulțime din ei. Cea mai mare parte a studenților e în grevă. În Moscova au fost arestați câteva sute de lucrători și patruzeți studenți, între cari și prințul Ceretelli. Studenții din Moscova și Petersburg se pregătesc să facă demonstrațiune monștră. De zile deja circulează întră ei proclamațiuni agitătoare. În Petersburg, Chiev și Charcov universitățile sunt închise. În Charcov au fost scene foarte furtunoase; studenții demonștrau alături cu lucrătorii; mișcarea a ucis și rănit mulți dintră ei. E temere că în curând va izbucni revoltă generală.

*

Revoluție în Spania. De mai mult timp lucrătorii din Barcelona decretaseră grevă, la care în urmă s'au asociat lucrătorii și din alte orașe, așa că organele siguranței publice aveau să țină în frâu o masă de turbulenți de preste patruzeți mii de inși. Ca la toate grevele, s'au întâmplat și acolo ciocniri sângeroase între greviști și poliție, cari în urmă au degenerat în revoltă și jaf. S'a conșignat contra grevistilor puterea armată, s'a publicat statutar, dar' turburărilor încă tot se mai continuă. Raportele mai nouă despre aceste turburări spun că greviștii din Barcelona Sâmbătă au bătut cu petri toate trenurile cari mergeau spre Franța; în secret răspândesc

tipărituri agitătoare, în cari clasele civile sunt amenințate cu răsunare oribilă. Din cauza grevei comunicația pe căile ferate e sistată. În diferite orașe ale Spaniei lucrătorii au ținut meetinguri și s'au declarat solidari cu greva celor din Barcelona. Tot Sâmbătă au fost ciocniri între greviști și între lucrători de la căile ferate; un grevist a fost ucis; prăvăliile de brutărie au fost jefuite toate; între Sabadell și Terrasa turburătorii au tăiat sîrma telegrafului.

Mișcările acestea au fost puse la cale de către anarhisti, ceea ce s'a constatat în urma confiscării unor acte secrete, din cari s'a aflat și aceea, că anarhistii din Barcelona au lucrat în deplin acord cu cei din Londra.

Din provincia Navarra se scutulează mari mișcări de ale carlistilor.

De la sate.

Producțiune teatrală în Paloș.

23 Februarie n.

Ziua de 20 Ianuarie v. a fost o zi de mare bucurie pentru poporul din Paloș, care se deșteptă tot mai mult din amorțela în care căduse.

Poporul, fiind rău slăbit de aruncurile cele mari, fiind amenințat cu dărâmarea biserică, făcută de curând și în care s'a îngropat mulțime de bani, și nefiind însoțit de nimeni dintră conducătorii ce-i avea în frunte mai înainte de asta cu doi ani, ba din contră amăgit, — ușor a putut căde în prapastia cea mare, după cum s'a și întâmplat dându-și școala statului. — Numai de cât s'au și trimis trei învățători de stat cu limba de propunere magiară în această comună curat românească.

Dar' spre bucuria poporului și supărarea pretorului, a notariului și învățătorilor, cari din întâmplare toți au fost români, a ieșit pe plan întră întâmpinarea răului bravul domn Patrichiu Pintea, mai târziu ales ca preot, care cu o adevărată bărbăție a învins toate pedecile.

Sub domnia Sa, biserica s'a renovat, în locul școlii celei vechi s'a zidit alta nouă cu două sale de învățământ, și astăzi în locul acelor trei învățători de stat, propun doi învățători, în limba românească.

Luminând poporul atât prin cuvânt cât și prin fapte în acești doi ani de când este preot, întră atât l'a adus încât acum cu ocaziunea comasării pășunatului comunal, care valorează mai mult de 99,000 cor. și care ușor s'ar fi putut împărți la privați, după moșii, la îndemnul pretorului și notarului, — numai spre a nu mai pute susține școala confesională, — l'a trecut întreg pe numele biserice.

Din toate acestea poate vedea ori și cine că ce poate face un adevărat preot ca conducător al poporului, fiind la chemarea sa.

După multe zile noroșe ce le-a avut acest popor, a dorit domnul preot a le face și zile plăcute, îndemnând pe învățători a aranja cu tinerimea o producțiune teatrală,

despre care îmi permit a face o mică dare de seamă.

Producțiunea a succedat peste așteptare atât din punct de vedere moral, cât și material. Toți diletanții și-au știut preda rolurile de-și de prima dată au jucat. Cu deosebire a plăcut junele G. Iambor, care a predat pe Barbul lăutarul de V. Alexandri, cu o voce plăcută și sonoră, și a trebuit să-l biseze, precum și în piesa Cinel-cinel, comedie de V. Alexandri, N. Sisea ca Graur și Z. Bălețiu ca Sandu.

Laudă se cuvine învățătorilor I. Lăcea și Jer. Savu pentru ostănelele avute cu instruirea tinerimei, de asemenea domnului preot și domnei preotese, care a contribuit foarte mult la împodobirea salei și a binei.

Venitul a fost frumos, urcând suma de peste 100 cor., din care se va pune basă unei biblioteci școlare.

Dee D-zeu fucă mulți astfel de conducători ca în comuna Paloș.

Un participant.

— Fapte bune din Orăștie-de-jos. —

9 Februarie v.

Este o recerință, ca fie-care să-și arete mulțămirea față de binefăcătorii săi. Conșinș de acest fapt, la rugarea comitetului parochial din Orăștie-de-jos vin a desfășura unele fapte nobile și vrednice de imitat, ce le-au sâvârșit câteva persoane față de biserica acestor comune, pentru care comitetul prin această le aduce cea mai profundă mulțămire.

În comuna Orăștie-de-jos de un timp încoco se află câțiva binefăcători, cari prin zelul și dărnicia lor au contribuit foarte mult la ridicarea nimbului biserice. Întră acești binefăcători locul prim l'ocupă preotul Iosif Dragoșel, care de-și e înaintat în etate, totuși e tiner în fapte. Prin zelul ce l'a desvoltat acest preot față de biserică, a ajuns a fi stimat și prețuit din partea parochienilor săi.

La introducerea preotului Iosif Dragoșel în parochia Orăștie-de-jos biserica acestei comune era lipsită de cărți și de ornate. Vădând această stare tristă a biserice sale, preotul se puse pe lucru. Ca amic cu comerciantul Ioan Lazaroiu din Orăștie îl cercetă numai de cât și-descoperi starea în care se află biserica sa, cerându-i sprijinul. Dl Ioan Lazaroiu, ca fiu al biserice noastre i veni în ajutor donând pe sâma biserice un rînd de adieri la ușile împărătesci. Pentru ca să pună și pe parochieni la lucru le dete însuși esemplu cumpărând pe sâma biserice un policandru de sticlă pentru 6 lumini, în preț de 26 cor.; ear fiul său cu același nume Iosif Dragoșel, măestru rotariu, a făcut un frumos chivot pe masa altariului. Pătrunși de aceste exemple frumoșe nici parochienii nu pregetară a veni în ajutorul biserice, ci la îndemnul preotului au colectat o sumă de 136 cor. pe care au cumpărat minele de peste an în 12 volume.

Vesel de această isbândă, preotul Iosif Dragoșel a procurat biserice pe spesele sale un clopot în preț de 240 cor., ear pe paro-

chieni i-a rugat a contribui la procurarea celor două sfesnice mari din fața altariului. Rugarea a aflat loc în inimile credincioșilor, căci numai de cât au colectat ei întră ei suma de 140 cor. La pregătirea sfesnicelor s'a angajat măestrul Octavian Popoviciu, fiul decedatului preot local Ioan Popoviciu, care prin praxa câștigată în orașele cele mai vestite din țară, și în fără precum în Viena, Pesta și Pojon, a ajuns a fi admirat în ale măestriei sale, cu deosebire aceste sfesnice i-au procurat multă laudă și admirațiune. Sfesnicele sunt din un felu de tinichea grosă nălțimea lor e aprôpe doi metri, partea din jos în înălțime de 70 cm. are forma piramidei, mijlocul e construit din felu și felu de globuri în diferite forme, în partea deasupra sunt aședate jur împrejur 6 sfesnice mici cu brațe de câte 30 cm. sfesnicul cel mare se termină în o cruce în capătul căreia se află al 6-lea sfesnic. Privite aceste sfesnice, cu greu poate cineva crede că ar fi făcute de mână liberă și cu un preț așa de bagatel. Ce e drept, dl Popoviciu a făcut cu mult mai mult de cât e prețul acestor sfesnice, necrutându-și munca, pe care a adus-o jertfă pentru biserica în care a servit tatăl său.

Un alt binefăcătoriu, cunoscut nu numai în comună ci și în jur, e vrednicul și evlaviosul țeran Ilie Stoicoiu din această comună, acest vrednic om poate servi ca esemplu tuturor țeranilor noștri, căci el din pri-nosul său nu numai bisericei comunei sale i vine în ajutor, ci și altor biserici unde cere trebuința. Ilie Stoicoiu a donat pe sâma biserice din comuna sa o acție în preț de 100 cor. de la institutul de credit „Ardeleana” din Orăștie, precum și o sumă de 400 cor. depuși earăși la „Ardeleana”. Pentru edificarea biserice din Bucium a donat 200 cor. Biserice din Ludesci tot spre scopul edificării a donat acest binefăcător 400 cor. Pentru cari fapte este mult onorat și prețuit înaintea locuitorilor acestor comune.

Dumnezeu răsplătească cu bine acestora precum și altor binefăcători cari contribuie la bunăstarea și împodobirea bisericei noastre orientale române. O.....

NOUȚĂȚI

Desmîntire. Știrea dată de „Gazeta Transilvaniei”, că o delegație a biserice greco-ortodoxe române, condusă de I. P. S. Sa Metropolitul Ioan Metianu, a sosit la Budapesta pentru a remite Maiestății Sale un memorandum în afacerea mănăstirilor aflătoare în mâna Sîrbilor, — nu corespunde adevărului. Înaltpreasfințitul Domn Metropolit se află în Sibiu.

*

Comitetul electoral central al comitatului Sibiu e convocat la ședință pe 10 Martie st. n. la 10 ore înainte de amiază în sala mică a palatului comitatens. Obiect: listele electorale pe anul 1903 și alte cestiuni ce stau în legătură cu acestea.

*

FOIȘORĂ

Insemnătatea unei rugăciuni.

de

Ioan Romoșan.

(Urmare.)

Nu e mirare, că s'a insistat așa de tare pe lângă această dogmă în confesiunea orth., căci este cea mai principală și fundamentală învățătură a creștinismului. Pe ea se bazează întreg planul mântuirii neamului omenesc, care l'a decretat Dumnezeu Tatăl din eternitate și l'a efectuit prin Fiul său Iisus Christos, care întrupându-se a mântuit lumea, și prin Duhul sfânt, care lucrează și astăzi întră realizarea scopului omenimei, întră unificarea ei cu urzitorului lunei cu Dzeu. Ea este chestia de credință, care ne deosebește de politeismul păgân în diferitele lui forme, ca și de monoismul abstract, sîc, al Iudaismului și Mohamedanismului.

Pe cât este această dogmă de mare și însemnată, pe atât de greu poate fi pricepută de mintea mărginită a omului.

Ea este misterul misterilor religiunii creștine.

Acăsta ni-o spune iarăși biserica în Confesiunea orth. ca răspuns la întrebarea 10 prin cuvintele: „Cu nici o asemănare nu este posibil a esplica perfect acest lucru, ca să se facă mai lămurit în rațiunea noastră: cum este Dumnezeu unul după ființă și trei după persoane; că cu nici o asemănare nu se poate înțelege, despre acăsta ne convinge însuși Dumnezeu prin prorocul care zice: „Cu cine m'ați creșt asemenea?” Pentru aceea nici o rațiune, fie omenescă sau ingerescă, nu poate să înțeleagă acăsta și nici o limbă nu poate să esplice acăsta”. Măreimea misterului acestuia se adevărește și prin istoria dogmei despre sf. Treime, care ne înfățișează multe și aprigele atacuri ce s'au ridicat contra ei de la începutul creștinismului și până azi, precum și diferitele devieri ivite în privința acăsta. Chiar și sf. Augustin, unul dintră mărgăritarele biserice creștine a dubitat un timp ore-care în misterul sfintei Treimi, despre a cărei existență l'a conșinș pronia divină.

Anume preumblându-se odată adânc cugetător pe țărmul mării, află un băiat, care cu o găoace de nucă scotea apă din mare și

întrebându-l, că ce voește, i-a răspuns, că vrea să sece marea, la ce a început să ridă marele dascăl.

Atuncea se aude un glas din ceriu: „Mai ușor s'ar pute îndeplini acăsta, de cât mintea ta să cuprindă oceanul nemărginit al sfintei Treimi”. În urma acestei descoperiri zice el adânc mișcat: „Nicăiri nu se rătăcesce cu mai mare pericol, nimic alta nu se cercă cu mai multă greutate, dar' și nimic alta nu se află cu mai multă fructuositate, de cât adevărul dogmei despre sf. Treime”.

Biserica basată pe sf. scriptură a învățat totdeuna, că Dumnezeu este unul după ființă și întreit în fețe, ceea ce ne arată diferitele simbole și alte argumente neres-tornabile.

Necesitatea de a precisa prin termeni potroviți credința în Dumnezeu, biserica a simțit-o de la început, a negles-o însă până a constrîns-o la această pășirea ereticului Sabelin, care susținea că Tatăl, Fiul și Duhul sfânt sunt una și aceeași persoană numai sub diferite numiri, că sunt numai diferite moduri de manifestare a unei și aceleiași persoane. În contra acestei eresii a susținut biserica unitatea în Treime precum am amintit deja mai sus.

Terminii prin cari s'a fixat credința adevărată, au dat ansă la dispute întră biserica din orient și cea din apus, legându-se una de termenul πρόσωπον (persoană), ear' ceeaaltă de termenul οὐσία (substanță), mărturisind cea dintăiu că în Dumnezeu sunt trei ipostasuri, spre a se feri de Sabetianism, ear' cea de a doua mărturisea că în D-zeu este numai o substanță, spre a nu cădea în Arianism, care denega consubstanțialitatea Fiului cu Tatăl.

În sinod. II. ecumenic, unde s'a arătat că ambele cred la fel, se statorește cu privire la sf. Treime: „Credința noastră amăsurat botezului (Tatăl Fiul și Duhul sfânt) ne învață pe noi a crede în numele Tatălui, și al Fiului și al Duhului sfânt, adică în o Dumnezeitate și putere și ființă a Tatălui și Fiului și sf. Duh, în o nedespărțită mărire și coeternă potestate, în trei ipostasuri perfecte sau în trei persoane perfecte”. (Va urma.)

Vorbe înțelepte.

Multe lucruri nepotrivite se par a fi în lumea acăsta; nimic însă nu e mai nepotrivit, de cât avariția în mână celui-ce nu știe cum să o întrebuințeze, și învățătura la cel-ce nu se știe folosi de ea.

Episcopul Dunării de jos. Luni s'a întrunit în *București* marele colegiu electoral pentru a face alegerea de episcop al eparchiei Dunării de jos. La apelul nominal au răspuns 13 arhiepiscopi, 62 senatori și 108 deputați. Din 167 voturi P. S. S. arhiepiscopul *Pimen Georgescu Piteșteanu* a câștigat 138 voturi. Pe baza acestui rezultat al votării I. P. S. S. metropolitul-primat declară pe S. S. S. *Pimen Georgescu* ales episcop al eparchiei Dunării de jos.

Concedierea soldaților pe timpul secerișului. Tote municipiile țării vor înainta în curând o adresă ministerului de război, cu cererea, ca soldații din anul al treilea de serviciu — cei cari în statul civil se ocupă cu economia de câmp — în timpul secerișului să fie concediați pe opt săptămâni pentru a da celor de acasă ajutoriu la secerat și căratul recoltei. De un lung șir de ani s'a tot cerut această înlesnire, dar până acum fără nici un rezultat. Se speră însă că ministerului de agricultură i va succeda de astădată să esopereze împlinirea cererii.

Hymen. Clericul absolut *Ioan Todea* din Albac, ales preot în Lăpuș, și-a fidențat soție pe dădora *Maria Palade* din Câmpeni.

— Clericului abt. *Iosif Enescu*, absolvent de filosofie de la universitatea din Budapesta, s'a logodit Joi (20 Februarie n.) cu domnișoara *Virgilia Tipeiu*, fca protopresbiterului eméritat *Ioan Tipeiu* din Sebeșul-săsesc.

„Logojana” de T. Popovici. — ori „cântec bănațenesc” de I. Mateiu? În raportul apărut în numărul trecut al acestui ziar, referitor la concertul „Reuniunii sodalilor români din Sibiiu” — care a avut loc Duminecă seara, — s'a făcut în paranteze observarea, că quartetul bărbătesc („Cântec bănațenesc”), nu ar fi compoziție a dlui *Ioan Mateiu* — după cum s'a indicat în program — ci a dlui *Timoteiu Popovici*. Față de această observare declar, că eu am primit cântarea din cestiune direct de la dl I. Mateiu, care a armonizat-o pentru cor în prezența și la doriința mea. Aflu însă acum, și m'am și convins, că această cântare se află armonizată și de dl *Popovici*. — *Candid Popa*, dirigentul corului Reun. sodalilor rom. din Sibiiu.

Limba magiară în conferențele didactice. Conform unei ordonanțe a ministrului de culte inspectorii reg. de școle cu ocaziunea vizitării școlilor au să țină cu învățătorii conferențe didactice, în cari să le comunice observările asupra mersului instrucțiunii etc., ear' despre aceste conferințe are să se iee protocol. Acum de curând ministrul a dat o ordonanță prin care dispune, ca aceste protocoale să se redacteze totdeauna în limba magiară. Lasă însă la bună chibzuțla inspectorilor, că la școle unde corpul didactic nu știe ungurește, să țină ori să nu țină conferință cu el asupra celor observate cu ocazia vizitării școlii.

Puscile gendarmilor. Ziariul „Székelység” din *Murș-Oșorhei* raportează că în *Nyárád-Szereda* s'au întâmplat sângeroase ciocniri între popor și gendarmerie. Atacați de popor — cum spune „Székelység” — gendarmii au puzcat în mulțime, răbind grav pe foarte mulți. Locotenentul *Virág* de la comanda de gendarmi din *Murș-Oșorhei* a plecat imediat la fața locului pentru a face investigație. Causa pentru care s'au întâmplat aceste vătărări de sânge, „Székelység” nu o spune.

Băiat ucigaș. În orașul *Droste* (în *Vestfalia*) băiețelul de șapte ani al unui administrator de moșie fiind singur a casă cu patru frațiori ai sei, i-a ucis pe toți patru, tocându-i în cap cu o bardă! Cel mai micul dintre micile victime era în etate de un an, ear' cel mai mărișor de șase ani. Micul ucigaș e băiat slabuț și hăbăuc.

Nenorociri. În *New-York* a ars săptămâna trecută un magazin de arme și munițiune. Mulțime de cartușe au explodat de năduful incendiului și glonțele din ele sburau în toate părțile. De la magazin focul s'a estins și la un hotel din apropiere, în care se aflau foarte mulți pasageri. Mare parte din acestia au sărit afară pe feresti, frângându-și membrele și schilăvindu-se, ear' 15 inși au ars de viu; între acestia e și un colonel și soția hotelierului.

O altă nenorocire se raportează din *Köln*. Aune, în orașul *Lundenseid* (Vestfalia) niște lucrători de la calea ferată se așezaseră la prânz într'un vagon scos din circulație și și-au făcut foc cu cărbuni. Nu se știe pe ce cale în cărbuni fuseseră însă perdate niște cartușe, cari în foc au explodat și au sfărmat

întreg vagonul; doi dintre lucrători au fost uciși de puterea exploziei, ear' ceilalți sunt răniți de moarte.

Din *Petersburg* se raportează, că într-o mină de aramă de pe hotarul orașului *Cassania* (în *Corea*) s'a întâmplat o explozie teribilă, pe urma căreia șese sute de lucrători și-au pierdut viața.

Părulă în senat. Într-o ședință a senatului Statelor-Unite (în *Vashington*) săptămâna trecută senatorii au inscenat o părulă ca la ușa cortului. Senatorul *Mac Laurin* a zis despre senatorul *Tilman* că a mințit. La acesta *Tilman* a sărit peste bănci la *Mac Laurin* și i-a ras o palmă, după care a urmat apoi o părulă generală între domnii senatori. Abia cu mare greu și după timp îndelungat a putut fi restabilită ordinea.

Potopul din Semaha. Despre oribila nenorocire de la *Semaha* (Caucas), cauzată de cutremurul de pământ se mai raportează, că au fost dărâmate, numai în oraș, 4500 de edificii; populațiunea emigrează în masă, ear' pentru-ca potopul sodomitic să fie complet: de câteva zile băntue formidabil viscol de zăpadă și epidemie de tifus și șarlach. Nenorocii rămași în viață sunt sub cerul liber.

Corone eterne. Presbiterul *Aron Serb* din *Poiana* contribuie întru eternizarea memoriei răposatului seu naș, regretatul *Dr. Nicolae Olariu*, fost avocat în Sibiiu, la fondul vânduvelor și orfanilor meseriașilor români, creat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiiu” suma de 2 cor. La acelaș fond contribuie culegătorul-tipograf *Nicolae Bratu*, în amintirea vărului său, regretatul *Aleman Galea*, fost învățătoriu în *Reșinari*, suma de 4 corone.

Avis. Onorații domni parochi, cari încă nu și-au ridicat de la cassa consistoriului archidiececan competența pe semestrul I. al anului present, sunt poftiți a o ridica în timpul cel mai scurt, spre a se pute încheia rațiociniul.

Teatru în Boian. La inițiativa tinărului învățătoriu *Agapiu Ghisoiu*, sprijinit de parochul veteran *Vasilie Crișan* și de proprietarul *Ioan Popa Todea*, poporului nostru din *Boian* (pe *Ternave*) i-s'a dat ocaziune să vadă ce n'a mai vădut nici-odată în comuna *Boian*: producțiune teatrală-declamatrică, arangiată la sărbătorea Intimpinării Domnului (15 Februarie n.) în scopul înființării unei biblioteci școlare. Producțiunea s'a dat în localul școlii, a fost foarte bine cercetată atât de publicul din loc (român și străin) cât și de cel din comunele din jurul *Boianului*. Programul producțiunii a fost următorul: 1. Cuvânt de deschidere, rostit de parochul *V. Crișan*, ascultat cu viu interes și aplaudat mult din partea publicului; 2. „Dusmancele”, declamată de dădora *Maria Oros* (*Boian*); 3. „Otrava de hârciogi” comedie, predată de dădora *Anuța Popa Todea* și de învățătoriu *A. Ghisoiu*; 4. Cântecul ciobanului, cântat de învățătoriu *Zaharie Macaveiu*; 5. „Jidanul în rai”, anecdotă comică predată de *A. Ghisoiu*; 6. „Pe lângă boi”, declamată de dădora *Veronica Popa Todea*; 7. „Rândunelele”, cor mixt; 8. „Numai una”, declamată de inv. *Ioan Pădurean* (*Șoimușul român*); 9. „Tiganul cinstit”, anecdotă comică predată de inv. *Alexiu Chețian* (*Blăjel*). Toți s'au achitat splendid de rolurile avute, fiind frenetic aplaudați și aclamați din partea publicului, căruia „Tiganul cinstit” a trebuit să i-se mai declameze odată.

Prima încercare în *Boian*, producțiunea a fost pregătită cu plan binecumpenit, ceea-ce se vede și din faptul, că învățătorii din comunele învecinate încă și-au dat concursul la reușita producțiunii, cum și din faptul că în paușa dansului (la miezul nopții) toastele rostite în cursul cinei toate au avut în vedere îndemnarea poporului în alipirea de așezămintele sale cele mai prețioase: biserică și școală, în rivna spre cultură și — combaterea luxului. Astfel parochul *V. Crișan* vorbind despre religione și moralitate, și despre alipirea către biserică, a închinat în sănătatea înaltpreasfântei Sale metropolitului nostru, pofindu-i mulți ani fericii în totă întregitatea spirituală și corporală, spre mărirea lui Dumnezeu și fala bisericei, națiunii și patriei în care trăim. Parochul gr. catolic *Vasilie Stoian* din *Ațel* a vorbit despre marile folose pe cari ni-le aduce școala, și despre chiamarea învățătorască; parochul gr.-cat. *Vasilie Barna* din *Sântămăria*, despre femeia română ca factor de frunte în creșterea religioasă-morală și națională a mlădilelor neamului nostru; parochul gr.-cat. *Vasilie Călugăr* din *Crăciunelul român*, despre luxul în îmbrăcăminte, combatându-l cu argumente spuse la înțelesul poporului și demonstrând

că numai sërăcie aduce poporului nostru, care și de altcum e copleșit de neajunsuri și ne-cazuri.

Tote toastele au fost ascultate cu viu interes și răsplătite cu vii aclamațiuni. Venitul curat al petrecerii a fost 20 corone 20 fileri; suprasolviri au intrat de la: *Iosif Crișan* paroch în *Boian* 4 corone, *Ioan Popa Todea* 2 corone, inv. *Agapiu Ghisoiu* 2 corone, inv. *Ioan Cionca* din *Pian* 40 fileri. Asupra poporului din *Boian* producțiunea a făcut impresie foarte bună, așa că unanim își esprima doriința, de a participa cât mai des la asemenea petreceri, — ear' acest rezultat al petrecerii din 15 Februarie sigur e cel mai prețios.

PARTEA LITERARĂ.

Al optulea anuar al seminarului român din Lipsca.

Seria publicațiunilor pe cari le scote an de an dl *Weigand* în calitatea sa de director al seminarului român din *Lipsca*, a atins anul acesta volumul al optulea. Pe 324 de pagini, acest anuar, ca și cele precedente, oferă un bogat material de știință filologică.

În prefața dl *Weigand* schițează, pe scurt, activitatea seminarului în anul din urmă, relevând și importanța studiilor albaneze și slave pentru filologia română. Schița e completată cu o mică statistică a membrilor seminarului și a cursurilor ținute de dl *Weigand* în cele două semestre din urmă la seminar și la facultate. Dintre 23 studenți, înscriși ca membri ai seminarului, 14 au fost Germani, 8 Români și unul Spaniol. La sfârșitul prefeței aflăm că dl *Weigand* a terminat, vara trecută, studiul vast al dialectelor limbii daco-române, început acum opt ani. În al nouălea și în al zecelea anuar se va publica materialul adunat în cele două călătorii din urmă, asupra dialectelor Moldovei și Dobrogei de o parte, asupra dialectelor *Bucovinei* și *Basarabiei* de alta. Astfel lucrarea va fi încheiată, și vom ave rodul unei munci grele, îndelungate și conșciențioase. În curând va pute să apară complet și atlasul lingvistic, cu a căru tipărire ce se face cu cheltuiala academiei române s'a început deja de mai nainte. Acest interesant atlas are scopul să înfățișeze pe diferite părți, în color, deosebirile caracteristice ale dialectelor limbei noastre, cari astfel vor pute fi studiate și urmările în dezvoltarea și așezarea lor cu multă înlesnire.

Cuprinsul anuarului îl fac trei lucrări. Cea dintâiu este a dlui *Sterie Stinghe* asupra *Trocarilor* din *Brașov*, pe cari îi studiază din punct de vedere etnografic, filologic și istoric. Interesant e cu deosebire capitolul care trată despre „originea *Trocarilor*”. Aici autorul ajunge la conclusia că acestia sunt urmașii zidarilor bulgari veniți în *Brașov* la anul 1392, cu ocazia clădirii bisericei negre, și contopiți mai târziu în elementul românesc ce începu să pătrundă tot mai mult în oraș în urma lor.

Urmăz studiul dlui *Sextil Pușcariu* asupra sufixelor diminutive în limba română. Ni-se arată deosebita bogăție a diminutivelor în limba pe care o vorbim, și care în-trece în această privință toate celelalte limbi romanice, și ele caracterisate, față cu alte grupuri de limbi, printr'un mare număr de astfel de sufixe. Ni-se arată mai departe bogăția înțelesurilor pe cari le-au primit diminutivile în limba noastră, ear' în urmă se studiază fie-care sufix în particular.

În sfârșit, dl *Weigand* dă o descriere amănunțită a dialectelor *Munteniei* din ostul *Oltului*, atingând, în treacăt, și părțile mărginașe ale *Ardealului*, (*Brașovul* și câteva sate din împrejurime), ale *Moldovei* și ale *Munteniei* din dreapta *Oltului*. O interesantă descriere a călătoriei precedă studiul lingvistic propriu zis. Plecând de la *Brașov*, de astădată nu călare, — ceea-ce, pe șesurile întinse ale *Munteniei* ar fi fost imposibil, — ci într'o trăsură anume construită, care la nevoie putea să servescă și drept conac, dl *Weigand* trece granița în *România* și atinge *Dunărea* la sud, județele *Doljiu* și *Romanați* în dreapta *Oltului* și *Focșanii* și *Odobești* de pe stânga *Milcovului*, cuprinzând astfel un mare cerc cu centrul capitala *României*. Cu deosebită atenție sunt urmărite și diferitele porturi țărănesci. Urmăz o descriere a statelor bulgare din *România* și a celor re-

mănesci din *Bulgaria*; apoi studiul lingvistic al dialectelor. Avem a face de astădată cu dialectele din cari s'a format limba noastră literară și cari, prin urmare, sunt mai puțin depărtate de acesta. Sfârșitul studiului îl formăz o bogată colecție folclorică de 75 bucăți, câteva bazme scurte și snove, dar partea cea mai mare poesii populare de totă frumseța, din cari nu pot să nu reproduc două aici, transcriindu-le în limba literară:

18.

Vine cucu de trei zile
Și n'are pe ce se pune.
Se pune pe-o rămurea
De la deal de casa mea.
Foică de năut,
N'am o cale să mă duc,
Să-mi mai trecă de urit,
De urit m'ași duce 'n lumă,
Dragostea capu-mi răspune.
De urit m'ași duce 'n țară
Dragostea mă 'ntorce iară.

Bălilești.

31.

Frunză verde și-un susain,
Puseiu șaua pe doi cai
Și-am plecat la raiu, la raiu.
Da la raiu nu poți să stai
De mirosul florilor,
De dragostea fetelor.
De dorul nevostelor.

(Cornu de jos).

I. B.

Cărți și reviste.

A apărut:

„Cartea de Aur sau luptele politice-naționale ale Românilor de sub coroana ungară”, — volumul I. de *T. V. Păcățian*, și se trimite imediat celor-ce doresc să o aibă. Prețul unui exemplar broșat 10 corone, legat în pânză 11 cor. 60 bani. Se poate procura de la autorul în Sibiiu, ori prin librăria archidiececană.

„Convorbiri literare” Nr. 2 dto 1 Februarie v. a apărut cu următorul conținut: *St. O. Iosif*: A fost odată (poesie); *G. Murnu*: Homer: *Iliada*, Cântul V (urmărire); *G. Munteanu-Murgoci*: Escursiuni în Carpați; *I. Munții Lotrului*. Peștera din *Tirnovu-Mic*. *N. Iorga*: Istoria lui *Mihaiu Viteazul*. Cap. I: Familia lui *Mihaiu Viteazul*; *Biron*: Organizarea și naționalizarea meseriilor (studiu). *I. Bogdan*: Lucrările filologice ale *D-lor I. Bărbulescu* și *I. Bianu* (dare de seamă). *N. Iorga*: Un tinăr învățat român: *Dr. Ilie Bărbulescu* (critică); *N. Iorga* și *G. Bogdan-Duică*: Comunicări mărute.

„Conv. literare” apar în *București* în fasciculi lunari și costă pentru *Austro-Ungaria* 15 cor. pe an. Administrația: Stabilimentul Grafic *I. V. Socac*. Calea Victoriei Nr. 21.

„Ingrășarea câmpurilor, sfaturi practice pentru sateanul plugariu”, — de *Dr. N. O. Popovici-Lupa*, profesor la școala centrală de agricultură de la *Herestrău* (*București*); cărticica a XXII-a din *Biblioteca populară* a Administrațiunii domeniului *Coronei*. Pe lângă numeroase ilustrațiuni în text cuprinde și o foarte binereușită gravură reprezentând „*Castelul Peleş*” rezidența de vară a regelui *României*.

Candela, fôie bisericească-literară, redactată cu concursul mai multor preoți din archidieceasa *Bucovinei*, de prof. *Dr. Emilian Voitschi* și *Alex. Manastyrski*, — fasciculul pe Februarie (anul de esistență XXI) a apărut cu următorul sumariu: „Viața patriarhilor” (studiu relativ la istoria Testamentului-Vechiu) de *Dr. V. Tarnavski*; „Mijlocele susținerii bunelor relațiuni într' un preot și învățătoriu ca primii factori ai cultului poporului”, de *J.*; 24 pagini text rutean, apoi notițe și comunicări de interes bisericesc.

„Candela” apare în *Cernăuți*, în fasciculi lunari și costă 8 corone pe an.

Posta redacțiunei.

V. V. Pentru fôia noastră nu sunt acomodate. Ceea-ce nu însemnează, că pentru altă fôie n'ar fi bune.

Abraud. Primit. În numărul ce vine. Mulțămim!

Dlul I. Curța, Bundorf. Raportul despre care ne scrii nu ni-a sosit.

Avis!

Cea mai bună și mai sigură **Asigurare de zestre**, pentru fete și băieți se face la „**Prima reuniune pentru înzestrarea fetelor ca însoțire**, institut pentru asigurarea de fete și băieți în **Budapesta**“.

Cu deslușiri mai detaliate servesc prompt **Representanța generală din Sibiu, strada Wolf Nr. 6.** (26) 2-3

Nr. 12/1902

[30] 1-3

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Preavenerabilul Consistoriu archidiececan dtdo 12 Ianuarie 1902 Nr. 271 Epitr., **comuna bisericească greco-orientală, Sărata**, protopresbiteratul Avrigului, comitatul Făgărașului, dă în întreprindere

edificarea școlii sale, pe cale de licitațiune publică minuendă, ce se va ține în 7/20 Martie 1902 la 10 ore a. m. în edificiul parochial din Sărata.

Prețul strigărei este 2530 cor. 80 fil., în care sumă nu este socotit materialul cel dă comuna: cărămida, varul, pétra, nășul, țigla și lemnele de bărdășit, precum și lucrătorii cu mâna și cu carul.

Licitanții au a depune un vadiu de 10%. Planul și preliminarul de spese precum și condițiunile de licitare se pot vedé la oficiul parochial gr.-or. din Sărata.

Sărata, în 10/23 Februarie, 1902.

Pentru comitetul parochial:

Ioan Lupea
paroch.

Ioan Calefariu
not. bis.

Nr. 158/1902.

Văduț!

Ioan Căndea
protopop.

„ZLAGNEANA“

institut de credit și de economii, societate pe acțiuni în Zlagna.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „Zlagneana“ societate pe acții se convocă prin acésta la

a IV-a adunare generală ordinară

conform §. 16 din statutele societății pe Sâmbătă la 15 Martie st. n. 1902 orele 10 a. m. eventual la 22 Martie ora numită în localul școlii greco-orientale din Zlagna cu următorul

Program:

1. Raportul Direcțiunii, bilanțul anual și raportul comitetului de supraveghiere.
2. Decisiune asupra împărțirii profitului curat realizat în anul 1901.
3. Ficsarea marcelor de prezență pentru membrii Direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere pentru anul 1902.
4. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un nou period de trei ani, conform §-lui 44 din statutele societății.
5. Sortarea și alegerea a 2 membri din și în Direcțiune conform §. 32 din statute.

Acei domni acționari, cari voesc a participa cu vot decisiv la adunarea generală, sunt poftiți conform §. 22 din statute a-și depune înaintea de adunare acțiile, scrise pe numele lor respective pe numele acelora pe cari îi represintă precum și documentele de plenipotență, la cassa societății în Zlagna, la „Albina“ în Sibiu, la filiala „Albinei“ în Brașov, la „Victoria“ în Arad, la „Făgetana“ în Făget, la „Auraria“ în Abrud, la „Detunata“ în Bucium și la „Buciumana“ în Bucium-Poeni.

Z l a g n a, la 13 Faur 1902.

Direcțiunea.

Activa.		Bilanțul cu 31 Decembre 1901.		Pasiva.	
	Cor. fil.		Cor. fil.		Cor. fil.
Cassa în număr	9,842-84	Capital social	50,000-—		
Imprumut pe cambii	121,219-10	Depuneri	36,883-84		
„ „ obligațiuni	1,929-—	Reescompt	39,764-—		
„ „ hipotece	1,160-—	Fond de rezervă	2,260-21		
Mobilier	Cor. 400-—	Dividende neridicate	801-34		
10% amortisare	40-—	Diverși creditori	361-17		
Debitori	1,438-13	Interese trasitorii anticipate	2,961-05		
Interese întârziare și de reescompt anticip.	884-23	Profit curat	3,801-69		
	136,833-30		136,833-30		

Debit.		Contul Profit și Perderi.		Credit.	
	Cor. fil.		Cor. fil.		Cor. fil.
Interese după depuneri	1,413-79	Interese:			
Chirii	400-—	de la cambii	5,533-91		
Salare	2,109-92	de la obligațiuni	66-91		
Contribuțiune	806-67	de la hipotece	147-30		
Marce de prezență	198-30	de întârziare	2,416-35		
Porto postal	75-90	Competințe de scris	1,578-31		
10% dare după interesele de dep.	141-38				
Spese	755-13				
10% amortisare din mobilier	40-—				
Profit curat	3,801-69				
	9,742-78				9,742-78

Z l a g n a, 31 Decembre 1901.

Emanuil Beșu m. p. director esec. **Ștefan Păsculeț m. p.** cassar. **Adam Damian m. p.** contabil.

Direcțiunea:

Dr. Vasile Fodor m. p. preș. **Petru Popoviciu m. p.** **N. Cristea m. p.**
Șt. Corpade m. p. **Ios. Magda m. p.** **Ilie Dumitrescu m. p.**

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine.

Comitetul de supraveghiere: [32] 1-1

Dominic Rațiu m. p. președ.

Dominic Costea m. p. **Petru Presecan m. p.** **Petru Hancheșiu m. p.**

Redactor responsabil **Teodor V. Păcățian.**

La Librăria Tipografiei Archidiececane se află de vânzare:

Novele de Enric Sienkiewicz, trad. de I. C. Panțu C. —80
Din romanul unei vieți, de Stefan Braborescu „ 1—
trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

„VICTORIA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Arad.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Victoria“, prin acésta se invită conform §. 17 din statute la

a XIV-a adunare generală ordinară

care se va ține în Arad, la 2 Martie n. 1902, la 10 ore a. m., în localitățile institutului (Strada Archiducele Iosif Nr. 2).

Obiectele:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere și stabilirea bilanțului.
2. Deciderea asupra distribuirii profitului curat.
3. Alegerea a doi membri în Direcțiune. [29] 1-1

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, în sensul §-lui 22 al statutelor, sunt rugați a-și depune acțiile, eventual dovețile de plenipotență la cassa institutului, sau la instituturile de credit și economii „Albina“, „Timișiana“, „Bihoreana“ și „Oraviciana“ cel puțin cu 24 ore înainte de adunarea generală.

Arad, în 10 Februarie 1902.

Direcțiunea institutului.

Active.		Contul Bilanțului		Pasive.	
	Cor. fil.		Cor. fil.		Cor. fil.
Cassa în număr	84,624-13	Capital social:			
Bon în Giro-Conto și la alte bănci	4,189-86	3000 acțiuni à Cor. 200	600,000-—		
Cambii	3,811,146-52	Fondul de rezervă al acționar.	311,101-85		
Imprumuturi hipotecare	711,380-—	Fondul de pensie al funcț.	50,197-99		
Avansuri pe efecte publice	96,621-—	Depuneri spre fructificare	3,200,053-07		
Efecte publice	40,750-—	Deposite de cassă	19,754-73		
Credite de conturent	73,251-28	Reescont	766,221-40		
Casa institutului și alte realități de vânzare	247,806-57	Dividendă neridicată	896-—		
Mobilier	C. 8,878-44	Diverse conturi creditore	2,755-10		
după amortis.	887-84	Contribuție nesolvită după interesele depunerilor pe al II-lea semestru	8,251-03		
Diverse conturi debitoare	4,695-35	Interese transitoare anticipate	43,600-—		
Interese transitoare restante	20,645-46	Profit transpus . C. 9,210-77			
		Profit net . . . „ 91,058-83	100,269-60		
			5,103,100-77		

Debit.		Contul Profitului și Perderilor		Credit.	
	Cor. fil.		Cor. fil.		Cor. fil.
Interese:		Interese:			
pentru depuneri spre fructificare	160,127-96	de la cambii	291,782-84		
pentru reescont	31,148-01	de la imprumuturi hipotecare	58,866-41		
Spese:		de la avansuri pe efecte	5,171-19		
imprimate, registre, tipărituri, lemne, lumină, diverse	10,667-85	de la cont-curent	1,458-77		
Porto	4,807-59	de la efecte proprii	2,463-80		
Contribuție directă C. 20,539-72		Chiria și alte arându	6,844-85		
10% dare la interesele depun.	16,130-67	Provisiuni	8,830-48		
Competință de timbru	267-12	Profit transpus	9,210-77		
Salare	31,007-82				
Bani de cuartir	6,774-93				
Chirie	2,000-—				
Amortisare din mobilier	887-84				
Profit transpus . C. 9,210-77					
Profit net . . . „ 91,058-83	100,269-60				
	384,629-11				384,629-11

Arad, 31 Decembre 1901.

Oncu m. p. director esecutiv.

Raicu m. p. secretariu.

Direcțiunea:

Mihail Veliciu m. p. președinte. **Petru Truția m. p.** **V. Mangra m. p.**

R. Ciorogariu m. p. **Dr. Nicolau Cioclan m. p.** **Dr. Aurel Demian m. p.**
I. Papp m. p. **Traian Vășianu m. p.**

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului.

Arad, 12 Februarie 1902.

Comitetul de supraveghiere:

Dr. Sever Ispravnic m. p. **George Popoviciu m. p.** **George Feier m. p.**
președinte.

Nic. Marcu m. p.

Paul Milovan m. p.

Editura și tipariul Tipografiei archidiececane.